

Jacek Woźny

Smolniki, st. 14, gm. Szubin, woj.
bydgoskie, AZP 40-35/65

Informator Archeologiczny : badania 31, 120-121

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Rzeszotary, st. 1, gm. Miłkowice, woj. legnickie - patrz: środkowa i późna epoka brązu

Sanok, st. 54, gm. loco, woj. krośnieńskie - patrz: młodszy okres przedrzymski - okres wpływów rzymskich

Sędzin, st. 86 i 87, gm. Zakrzewo, woj. wrocławskie - patrz: późne średniowiecze

SĘKOWICE, st. 3, gm. Gubin, woj. zielonogórskie, AZP 62-06/4

- osada grupy nadodrzańskiej kultury ceramiki sznurowej (wczesna epoka brązu)
- osada kultury łużyckiej (późna epoka brązu — wczesna epoka żelaza)
- osada grupy gubińskiej kultury jastorfskiej (okres lateński C₁/C₂-D₁)

Przedinwestycyjne, ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w kwietniu przez dr. Jarosława Lewczuka, przy współpracy mgr. Piotra Dziejzica (Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze z siedzibą w Świdnicy). Finansowane przez Wojewódzką Dyрекcję Dróg Publicznych w Zielonej Górze i Wojewódzką Dyрекcję Inwestycji w Zielonej Górze. Drugi sezon badań. Przebadano powierzchnię około 70 arów.

Kontynuowano prace rozpoczęte w 1996 r. W sezonie 1997 przebadano około 70 arów, od rowu melioracyjnego na południu do drogi Sękowice-Plešno na północy. Łącznie w latach 1996-1997 zbadano powierzchnię 1,7 ha.

Z humusu (który zdejmowano za pomocą spychaczy typu DT 75, doczyszczając odsłoniętą powierzchnię ręcznie) zebrano 54 fragmenty ceramiki, a z dwóch odkrytych obiektów blisko 240 ułamków ceramiki, przepalone kości, bryłki polepy, żużle żelazne. Świadczy to o silnym rozproszeniu obiektów w tej części stanowiska. Nie zanotowano śladów warstwy kulturowej, co może być spowodowane głęboką orką lub krótkotrwałym zasiedleniem tej części stanowiska. Obiekt nr 1, uchwycony w warstwie spągowej, to naczynie charakterystyczne dla początków kultury łużyckiej, nadające się wyłącznie do rekonstrukcji rysunkowej. Obiekt nr 2 był jamą o wymiarach 360 x 320 cm i głębokości maksymalnej 140 cm. Wypełnisko składało się z przemieszanych ze sobą ułamków ceramiki, kamieni, polepy, węgli drzewnych, resztek drewna, spalenizny i przepalonego piasku. Odkryto również 8 żużli żelaznych o wadze około 3 kg. Obiekt ten, będący prawdopodobnie pozostałością budynku o konstrukcji zrębowej, może być datowany na okres od II w. p.n.e. aż po połowę I w. p.n.e. i wiązany z grupą gubińską kultury jastorfskiej. Jest to trzecie stanowisko tej grupy kulturowej (po Jazowie i Sękowicach nr 8), gdzie uchwycono archeologicznie ślady wytopu żelaza w okresie lateńskim na tym terenie. W sumie na stanowisku odkryto 10 obiektów.

Materiał zabytkowy znajduje się w Muzeum Archeologicznym Środkowego Nadodrza w Świdnicy. Badania zakończono.

Słubice, st. 3, gm. loco, woj. płockie - patrz: środkowa i późna epoka brązu

SMOLNIKI, st. 14, gm. Szubin, woj. bydgoskie, AZP 40-35/65

- cmentarzysko kultury grobów kloszowych (wczesny okres lateński)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w sierpniu przez dr. Jacka Woźnego (Zakład Archeologii Instytutu Historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 6,5 ara.

Stanowisko, znane już w okresie międzywojennym, zajmuje obszar około 1 ha na piaszczystym wyniesieniu, eksponowanym 4 m ponad podmokłą dolinę rzeki Gąsawki.

Zasadniczym celem prac było zabezpieczenie okolic piasznicy. Odsłonięto i w pełni zadokumentowano 6 grobów ciepłopalnych popielnicowych, 7 jam o zróżnicowanym wypełnisku i 2 skupienia kamieni. Wśród grobów wystąpiło 5 podkloszowych oraz jeden popielnicowy na bruku kamiennym. Za wyjątkiem grobu kloszowego (obiekt nr 10), który zachowany był całkowicie, pozostałe pochówki zniszczone były w partiach stropowych przez głęboką orkę. Wszystkie formy grobów wskazują na

zwarte cmentarzysko pomorsko-kloszowe z wczesnego okresu lateńskiego. Także w obrębie grobu na bruku kamiennym wystąpiły ułamki typowo „pomorskiej” pokrywy popielnicy. Odkryte pochówki koncentrowały się wokół piaśnicy, podobnie jak skupienia dużych kamieni i większość jam. Sondażowe przedłużenie głównego wykopu w kierunku wschodnim wykazało obecność grobów po przerwie jałowego odcinka, w odległości 25-30 m. Stanowią one świadectwo większego aniżeli przypuszczano rozprzestrzenia pochówków, przy stosunkowo znacznych odległościach między nimi (2-3 m), typowych też dla innych cmentarzysk podkloszowych.

Materiały przechowywane są w Instytucie Historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy. Badania będą kontynuowane.

Słup, st. 2 (znane w literaturze jako 3), gm. Środa Śląska, woj. wrocławskie – patrz: środkowa i późna epoka brązu

STANKOWO, st. 12, gm. Gostyń, woj. leszczyńskie, AZP 63-27/59

- osada kultury amfor kulistych (neolit)
- osada kultury łużyckiej (schyłek epoki brązu - okres halsztacki)
- osada wczesnośredniowieczna, fazy D, E

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w lipcu przez mgr Elżbietę Wyrwińską (P.U. „Archeolog”, Leszno, ul. Francuska 79). Finansowane przez Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lesznie. Przebadano powierzchnię 23,25 ara.

Stanowisko zlokalizowane w obrębie doliny Kościańskiego Kanału Obry, po południowej stronie jej obecnego koryta. Badania miały charakter ratowniczy. Konieczność przeprowadzenia prac na stanowisku wynikała z faktu, iż teren, na którym było zlokalizowane miał ulec w większej części zniszczeniu przy budowie jazu w Stankowie. Stanowisku zagrażała przede wszystkim budowa kanału obiegowego, który miał przebiegać przez centrum stanowiska.

W wyniku przeprowadzonych badań zarejestrowano 172 obiekty (część obiektów to obiekty dwufazowe – młodsze obiekty „wkopane” w starsze).

Zarejestrowano trzy fazy zasiedlenia: faza I obejmuje osadnictwo neolityczne związane z kulturą amfor kulistych, do której przypisano 2 obiekty. Kolejna faza zasiedlenia związana jest z osadnictwem kultury łużyckiej, do której to fazy na podstawie zawartości kulturowej zaliczono 75 obiektów. Z tą fazą osadnictwa sądzą na podstawie stratygrafii oraz wypełniska obiektów, powiązać można 43 obiekty, w których jednak nie zarejestrowano żadnych materiałów zabytkowych. Na podstawie materiałów zabytkowych można powiedzieć, że osadnictwo kultury łużyckiej przypada na schyłek epoki brązu oraz okres halsztacki. Najmłodsza faza osadnicza na stanowisku przypada na okres wczesnego średniowiecza na jego fazy D, E. Z tym poziomem chronologicznym związanych jest 59 obiektów; z liczby tej 14 obiektów powiązано z osadnictwem wczesnośredniowiecznym jedynie na podstawie stratygrafii oraz wypełniska obiektów.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w PSOZ w Lesznie.

STODZEW, st. 3, gm. Parysów, woj. siedleckie, AZP 61-72/44

- ślady osadnictwa kultury łużyckiej (epoka brązu)
- cmentarzysko kultury grobów kloszowych (wczesna epoka żelaza)
- osada kultury przeworskiej (młodszy okres przedrzymski - okres wpływów rzymskich, fazy A₃-B₂)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr Mirosławę Andrzejowską (Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano 230 m².

Stanowisko po raz pierwszy odnotowane zostało jako „pole pod gruszą” w 1954 r. w katalogu cmentarzysk kultury grobów kloszowych opublikowanym przez M. Gądzikiewicz w XX tomie „Wiadomości Archeologicznych”. Badania ratownicze na stanowisku podjęto na skutek zgłoszenia w 1995